

Acest proiect este finanțat
de Uniunea Europeană

RAPORT DE MONITORIZARE

a transparenței Administrației Publice Locale din municipiul Hîncești

Perioada de monitorizare: septembrie 2019 – iunie 2020

Autoare:

**Mariana Kalughin,
Diana Enachi-Ranga**

Chișinău 2021

CUPRINS

LISTA ACRONIME	2
INTRODUCERE ȘI ASPECTE METODOLOGICE	3
TRANSPARENȚA ÎN ACTIVITATEA APL	8
TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ	12
TRANSPARENȚA BUGETARĂ	14
TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR PUBLICE	15
TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR DE VALOARE MICĂ	22
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	24

LISTA ACRONIME

AAP	Agenția Achiziții Publice
ANSC	Agenția Națională de Soluționare a Contestațiilor
APL	Autoritate Publică Locală
AVM	Achiziție de valoare mică
BAP	Buletinul Achizițiilor Publice
COP	Cererea ofertelor de prețuri
DUAЕ	Documentul Unic de Achiziție European
HG	Hotărârea Guvernului
Î.M.	Întreprindere municipală
MF	Ministerul Finanțelor
MTender	Registrul de Stat al Achizițiilor Publice „MTender”
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată

INTRODUCERE

ȘI ASPECTE METODOLOGICE

Transparența în activitatea APL este nu doar un principiu al bunei guvernări, dar și o obligație prevăzută de legislația în vigoare, în special Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239/2008. Iar conform Legii integrității, nr. 82/2017, asigurarea transparenței în procesul decizional, de rând cu asigurarea accesului la informații de interes public, constituie **măsuri de asigurare a integrității instituționale**.

Prin urmare, informarea și asigurarea de posibilități egale pentru participarea cetățenilor, a asociațiilor locale și a altor părți interesate în procesul decizional, procesul bugetar și procesul de achiziții publice din cadrul APL reprezintă un indicator al bunei guvernări la nivel local și contribuie la dezvoltarea democrației locale.

Acest raport este produsul monitorizării APL din municipiul Hîncești¹ din perspectiva asigurării transparenței² în activitatea sa, în procesul decizional, procesul bugetar și cel al achizițiilor publice. Perioada monitorizată se referă la **septembrie 2019 – iunie 2020**, iar în situații impuse de cerințele cadrului legal (ex. documente / planuri / rapoarte cu caracter anual), aceasta a fost extinsă pe întreaga perioadă a anilor 2019 – 2020.

Procesul de monitorizare se bazează pe evaluarea următoarelor criterii esențiale:

- **Transparența în activitatea APL;**
- **Transparența decizională;**
- **Transparența bugetară;**
- **Transparența achizițiilor publice.**

¹ Hîncești este un oraș cu statut de municipiu, în partea central-vestică a Republicii Moldova, la 36 km de Chișinău, populația numărând 12.491 de locuitori (anul 2014).

² Prezentul raport constituie cel de-al patrulea raport de monitorizare a transparenței APL orășenești din cele șase preconizate. Primele trei rapoarte s-au referit la APL din orașele Dondușeni, Basarabeasca și Căușeni. Urmează rapoartele de monitorizare a transparenței APL din orașele Rezina și Fălești.

În baza acestor criterii, au fost dezvoltati următorii indicatori și sub-indicatori:

CRITERII	INDICATORI	SUB-INDICATORI
Transparența în activitatea APL	Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL	Disponibilitatea publică a informațiilor privind: <ul style="list-style-type: none"> • structura și conducerea; • adresa și datele de contact; • obiectivele și funcțiile subdiviziunilor/entităților din subordine; • serviciile publice prestate; • personalul și datele relevante recrutării acestuia; • lista organizațiilor în activitatea cărora participă APL; • cadrul normativ relevant.
	Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL	Disponibilitatea publică a informațiilor referitoare la: <ul style="list-style-type: none"> • statistica oficială (sumare statistice), care ar cuprinde indicatorii de bază în domeniile de activitate; • articolele informaționale și rapoartele analitice privind activitatea; • evenimentele oficiale organizate sau la care se participă; • programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, de care se beneficiază; • rezultatele controalelor efectuate în privința APL.
	Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze contactul cetățenilor în raporturile cu APL	Disponibilitatea publică a: <ul style="list-style-type: none"> • modelelor de cereri și de alte documente, acceptate spre examinare, precum și instrucțiuni privind completarea acestora; • informațiilor privind orele de primire în audiență a cetățenilor; • informațiilor privind modul de depunere a petițiilor; • datelor de contact ale funcționarilor responsabili de informarea cetățenilor; • informațiilor standardizate anticorupție.

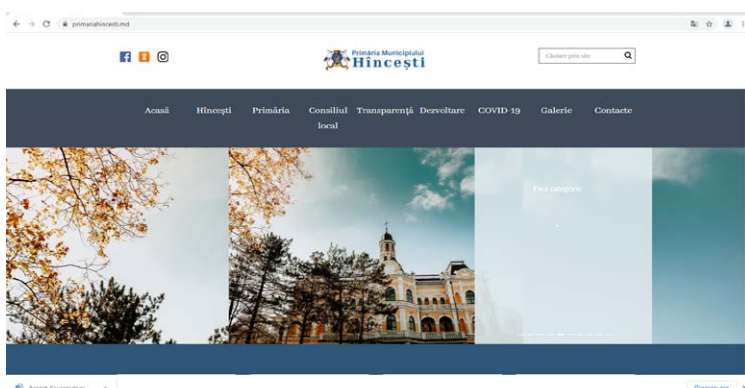
CRITERII	INDICATORI	SUB-INDICATORI
Transparența decizională	Dezvoltarea cadrului normativ intern	Disponibilitatea publică a regulilor interne privind transparența decizională
	Dezvoltarea cadrului instituțional intern	Disponibilitatea publică a: <ul style="list-style-type: none"> • datelor despre persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică; • programelor de elaborare a proiectelor de decizii; • numărului liniei telefonice instituționale de informare a societății civile; • listei părților interesate; • rapoartelor anuale privind transparența decizională.
	Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională	Disponibilitatea publică a <ul style="list-style-type: none"> • anunțurilor privind inițierea elaborării deciziei; • anunțurilor privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare; • anunțurilor privind organizarea consultării publice; • proiectelor de decizie, materialelor aferente, deciziilor adoptate; • rezultatelor consultării publice.
Transparența bugetară	Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget	Publicarea pentru consultări publice a proiectului de buget și anunțul privind organizarea acestora
	Disponibilitatea publică a bugetului aprobat	Publicarea deciziei privind aprobarea bugetului local
	Disponibilitatea publică a bugetului executat	Publicarea raportului privind executarea bugetului local

CRITERII	INDICATORI	SUB-INDICATORI
<p>Transparența achizițiilor publice</p>	<p>Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice</p>	<p>Publicarea planurilor anuale de achiziții publice pentru 2019 și 2020</p> <p>Publicarea deciziei APL privind numirea în componența grupului de lucru a reprezentanților societății civile</p>
	<p>Transparența la etapa de desfășurare a procedurii de achiziție</p>	<p>Publicarea anunțurilor de participare la procedurile de achiziții (pagina web sau în sistemul electronic MTender)</p> <p>Publicarea documentației de atribuire (pe pagina web a APL sau în sistemul electronic MTender)</p>
	<p>Transparența la etapa de contractare și monitorizare a executării contractelor</p>	<p>Publicarea anunțurilor de atribuire (pe pagina web a APL sau în sistemul electronic MTender)</p> <p>Publicarea rapoartelor semestriale și anuale de monitorizare a contractelor de achiziții publice pe pagina web a APL</p>
	<p>Transparența achizițiilor de valoare mică</p>	<p>Publicarea pe pagina web a APL a informațiilor privind achizițiile de valoare mică planificate (în Planul de achiziții)</p> <p>Publicarea pe pagina web a APL a Dării anuale de seamă privind contractele de valoare mică (anul 2019 și 2020)</p>

Instrumentele de analiză și monitorizare a transparenței aplicate la diferite etape ale procesului de achiziție publică:

- solicitări de acces la informații de la Primăria or. Hîncești;
- analiza paginii web a APL și a secțiunilor dedicate transparenței în activitatea APL, transparenței decizionale, bugetului local, achizițiilor publice etc.;
- analiza deciziilor APL publicate în Registrul de Stat al Actelor Locale;
- analiza paginii web a Agenției Achiziții Publice (în continuare AAP);
- analiza datelor din sistemul electronic de achiziții publice „MTender” și platformelor de achiziții parte a sistemului;
- analiza deciziilor ANSC la contestațiile formulate de către operatorii economici în cadrul procedurilor de achiziții publice desfășurate de primărie;
- portalul de transparență locală care prezintă clasaamentul transparenței și accesului la informație, a transparenței decizionale, a bugetului local, precum și achizițiilor publice ale APL;
- analiza informațiilor și anunțurilor publicate pe profilurile oficiale ale APL pe rețelele de socializare;

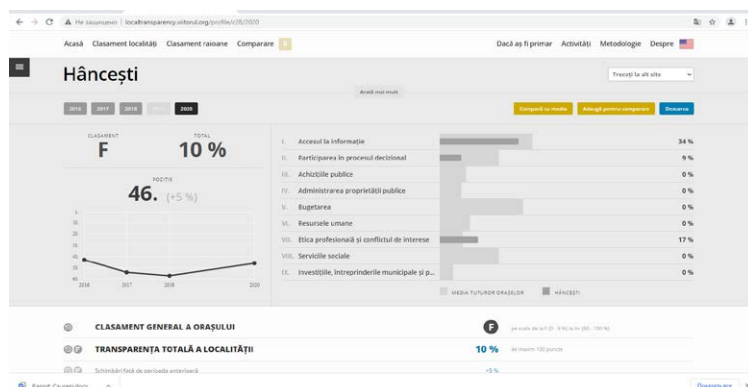
Vom remarca că APL Hîncești nu ne-au răspuns la solicitarea de acces la informație referitoare la Transparența în activitate, Transparența decizională și Transparența bugetară. În acest sens, sursa de bază a constituit-o site-ul oficial – www.primariahincesti.md.

Sursa: www.primariahincesti.md

Pagina web oficială dispune de nouă compartimente distincte:

- „Acasă”;
- „Hîncești”;
- „Primăria”;
- „Consiliul local”;
- „Transparență”;
- „Dezvoltare”;
- „COVID-19”;
- „Galerie”;
- „Contacte”.

Sursa: www.localtransparency.viitorul.org

Potrivit Portalului de transparență locală, Primăria Hîncești a fost evaluată în Clasamentul din anul 2020 (perioada supusă evaluării – anul 2019) cu 10% din 100%, ocupând poziția 46 din 60 de localități evaluate. Cu referire la capitolele specifice, localitatea a obținut 34% pentru Accesul la informație și 9% pentru Participarea în procesul decizional, fiind apreciată cu 0% pentru Buge-tare și Achiziții publice.

TRANSPARENȚA ÎN ACTIVITATEA APL

În conformitate cu cadrul normativ național⁴, monitorizarea acestui criteriu s-a făcut în baza următorilor indicatori:

- Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL;
- Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL;
- Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze raporturile dintre cetățeni și APL.

Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL

Așa după cum am menționat, pagina web a APL cuprinde un compartiment separat dedicat localității, care conține următoarele sub-compartimente:

³ <http://localtransparency.viitorul.org/profile/c28/2020>

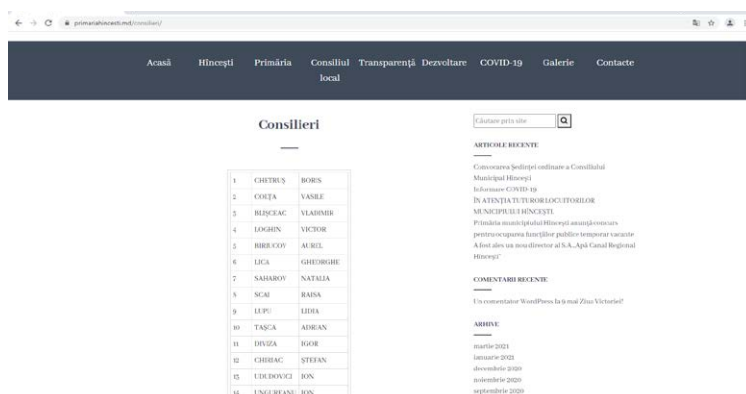
⁴ Ne-am condus de: Legea integrității, nr. 82/2017; HG nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional; HG nr. 188/2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet. Ne-am ghidat și de prevederile HG nr. 188/2012 – chiar dacă sunt cu titlu de recomandare pentru APL, normele sunt în spiritul standardelor unei bune guvernări.

- „Simbolurile orașului”,
- „Așezarea geografică”,
- „Istoria”,
- „Potențial turistic”;
- „Orașe înfrățite”;
- „Cetățeni de onoare”;
- „Sediul Primăriei Hîncești”.

Sub-compartimentele „Așezarea geografică”, „Potențial turistic”, „Cetățeni de onoare”, „Sediul Primăriei Hîncești” nu sunt completate cu informații.

Datele de contact ale APL, sunt disponibile pe site.

Sursa: www.primariahincesti.md

În ceea ce privește Consiliul local, pagina web cuprinde informații referitoare la:

- Secretarul Consiliului (date biografice);
- Consilieri – lista consilierilor (nume/prenume);
- Deciziile Consiliului local.

Site-ul nu conține informații referitoare la comisiile consultative de specialitate constituite, rămânând indisponibile și informațiile privind fracțiunile, fapt care face dificilă monitorizarea activității și parcursul politic al consilierilor. Ar fi utilă și completarea listei membrilor Consiliului cu CV-urile consilierilor locali, concretizându-se apartenența/afilierea politică. Aceste informații ar permite publicului identificarea/sesizarea eventualelor conflicte de interese.

Pagina web conține datele biografice ale primarului și viceprimarilor. La fel, sunt disponibile organigrama și lista angajaților Primăriei, funcția și numerele de telefon al acestora. Nu există o claritate privind obiectivele și funcțiile subdiviziunilor, unica informație disponibilă este organigrama instituției. Nu sunt oferite alte informații relevante despre personalul care activează, cum ar fi condițiile de recrutare sau posturile vacante, iar anunțurile referitoare la concursurile pentru ocuparea funcțiilor vacante pot fi găsite ocazional la rubrica „Noutăți”.

La compartimentul „Transparență”, site-ul dispune de un sub-compartiment separat dedicat „Serviciilor”, însă acesta este nefuncțional.

Este nefuncțional și sub-compartimentul „Întreprinderi subordonate” de la compartimentul „Primăria”, iar la sub-compartimentul „Instituții de educație timpurie” sunt plasate datele de contact

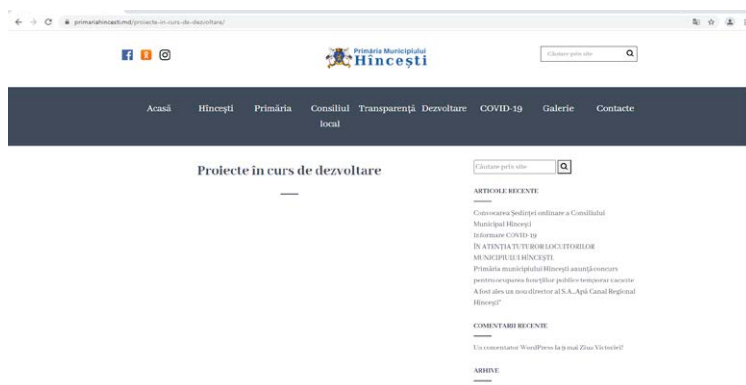
(numerele de telefon) ale unor grădinițe și ale școlii sportive.

Pe site nu există, lista organizațiilor în activitatea cărora participă APL, iar pagina web nu conține vre-un compartiment separat privind cadrul normativ relevant. Totuși, pe site sunt plasate anumite acte normative locale, inclusiv – la compartimentul „Transparență”, sub-compartimentul „Regulamente”:

- Regulamentul de organizare și funcționare a Școlii sportive municipale Hîncești, aprobat prin Decizia Consiliului municipal nr. 14/06 din 11.12.2020;⁵
- Regulamentul de organizare a activității mediatorului comunitar, aprobat prin Decizia Consiliului municipal nr. 12/06 din 11.12.2020;⁶
- Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Municipal Hîncești al Tinerilor, aprobat prin Decizia Consiliului municipal nr. 13/06 din 11.12.2020.⁷

În concluzie, se constată disponibilitatea parțială a informațiilor generale despre APL.

Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL

Sursa: www.primariahincesti.md

Site-ul APL dispune de un compartiment separat „Dezvoltare”, care are 4 sub-compartimente:

- „Păstrarea bunurilor”;
- „Proiecte în curs de dezvoltare”;
- „Proiecte elaborate”;
- „Planul urbanistic de perspectivă a dezvoltării municipiului Hîncești”.

Cu părere de rău, doar ultimul este completat cu informații de rigoare, site-ul neavând vreo rubrică destinată rezultatelor controalelor efectuate în privința APL.

⁵ <https://primariahincesti.md/wp-content/uploads/2020/12/Decizia-14.06.pdf>

⁶ <https://primariahincesti.md/wp-content/uploads/2020/12/Decizia-12.06.pdf>

⁷ <https://primariahincesti.md/wp-content/uploads/2020/12/Decizia-13.06.pdf>

În general, sunt indisponibile rapoarte, care ar cuprinde informații privind activitatea nemijlocită a APL, inclusiv privind procesul de implementare a programelor/proiectelor de asistență tehnică sau a documentelor de politici. APL nu oferă informații sistematizate/generalizate, rapoarte/note analitice, care ar permite cetățenilor să judece evoluțiile/involuțiile indicatorilor de activitate a APL. În acest sens, unica sursă de informare sunt articolele plasate la rubrica „Noutăți”, care relatează, în special, despre evenimente ce au loc și nu oferă vreo viziune de ansamblu a activității APL.

În concluzie, se constată disponibilitatea parțială a informațiilor despre activitatea APL.

Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze raporturile cetățeni-APL

În mod practic, nu se asigură disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze dialogul și interacțiunea dintre cetățeni și APL, deoarece nu se oferă:

- modele de cereri și de alte documente, acceptate spre examinare, precum și instrucțiuni privind completarea acestora;
- informații privind orele de primire în audiență a cetățenilor;
- informații privind modul de depunere a petițiilor;
- informații anticorupție.

TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ

În procesul de monitorizare a Transparenței decizionale, au fost analizați următorii indicatori:

- Dezvoltarea cadrului normativ intern;
- Dezvoltarea cadrului instituțional intern;
- Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională.

Dezvoltarea cadrului normativ intern

Din informațiile de care dispunem, APL nu a dezvoltat reguli interne privind transparența decizională.

Dezvoltarea cadrului instituțional intern

APL a dezvoltat pe site un compartiment separat dedicat „Transparenței” cu câteva sub-compartimente:

- „Achiziții publice”;
- „Proiecte de decizii”;
- „Regulamente”;
- „Dispoziții”;
- „Mediator”;
- „Taxe locale”;
- „Servicii”.

Sub-compartimentul „Servicii” este nefuncțional.

Mai mult, sunt indisponibile cele mai relevante informații, cum ar fi:

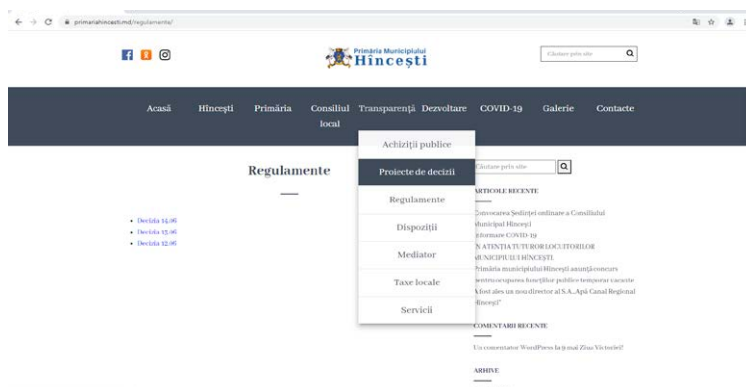
- datele despre persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică;
- programele de elaborare a proiectelor de decizii;
- numărul liniei telefonice instituționale de informare a societății civile;
- lista părților interesate;
- rapoartele anuale privind transparența decizională.

În concluzie, este, practic, nedezvoltat cadrul instituțional intern.

Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională

Pe site nu sunt ordonate anunțurile privind inițierea elaborării deciziilor, retragerea proiectelor din procesul de elaborare, organizarea consultării publice.

În ceea ce privește, proiectele de decizii – sub-compartimentul nu este bine ordonat și actualizat.

Sursa: www.primariahincesti.md

Nu este asigurată în suficientă măsură disponibilitatea deciziilor aprobate deoarece nu sunt completate sub-compartimentele „Regulamente” și „Dispoziții” de la compartimentul „Transparență”, dar și sub-compartimentul „Deciziile Consiliului local” de la compartimentul „Consiliul local”.

Totodată, constatăm că APL nu are alte modalități/mecanisme de consultare publică decât plasarea proiectelor de decizii pe site.

În ceea ce privește, caracterul public al ședințelor Consiliului local, lucrurile ar putea fi îmbunătățite prin completarea ordonată a site-ului cu informațiile de rigoare. Ar fi importantă anunțarea prealabilă a tuturor ședințelor cu anexarea proiectelor de agendă, precum și a proiectelor de decizii, dar și a materialelor aferente. De asemenea, ar fi importantă transmiterea on-line a ședințelor, înregistrarea audio/video și plasarea înregistrărilor pe site.

În concluzie, normele privind transparența decizională se aplică parțial.

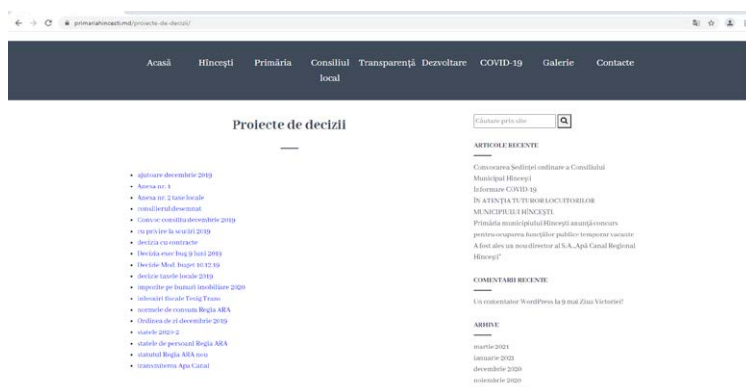
TRANSPARENȚA BUGETARĂ

Principiul transparenței bugetare este prevăzut în Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală. În conformitate cu art. 12 din legea citată, proiectele de acte normative în domeniul finanțelor publice se supun consultării publice, iar bugetele aprobate și rapoartele privind executarea lor se fac, de asemenea, publice.

Așadar, în procesul de monitorizare a modului în care s-a asigurat transparența bugetară, am ținut cont de următorii indicatori:

- Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget
- Disponibilitatea publică a bugetului aprobat;
- Disponibilitatea publică a bugetului executat.

Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget

Sursa: www.primariahincesti.md

Anumite informații la acest subiect se conțin la sub-compartimentul „Proiecte de decizii”, compartimentul „Transparență”, însă nu există certitudinea că proiectele bugetelor anuale și proiectele de rectificare a acestora, se consultă efectiv.

Disponibilitatea publică a bugetului aprobat

APL asigură parțial disponibilitatea publică a bugetelor locale. Pe site sunt plasate:

- Decizia nr. 03/06 din 11.12.2020 cu privire la efectuarea unor modificări, precizări, rectificări și completări în bugetul municipal pentru anul 2020;⁸
- Decizia nr. 07/06 din 11.12.2020 cu privire la aprobarea bugetului municipal Hîncești pe anul 2021, în lectura a doua.⁹

⁸ <https://primariahincesti.md/wp-content/uploads/2020/12/03-06.pdf>

⁹ <https://primariahincesti.md/wp-content/uploads/2020/12/07-06.pdf>

În acest sens, informațiile ar trebui să fie complete, actualizate și plasate într-un sub-compartiment separat.

Disponibilitatea publică a bugetului executat

APL asigură parțial disponibilitatea publică a bugetelor executate. Pe site este plasată Decizia nr. 01/06 din 11.12.2020 cu privire la executarea bugetului municipal Hîncești pe trimestrul III, anul 2020.¹⁰

La fel, și aici informațiile urmează să fie complete și actualizate.

TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Conform art. 7 al Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015, transparența achizițiilor publice este unul din principiile de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice. Orice autoritate publică, prin intermediul grupului de lucru pentru achiziții publice, este obligată să asigure publicitatea și transparența procedurilor de achiziții publice. De asemenea, în scopul asigurării unei transparențe maxime, autorităților publice li se recomandă *publicarea anunțurilor de participare și în alte mijloace de informare în masă, naționale sau internaționale.*

În cadrul normativ este prevăzut un instrument de participare a membrilor societății civile în procesul de achiziție publică. Legea nr. 131/2015 prevede la articolul 14, alineatul (5) că autoritatea contractantă include obligatoriu în componența grupului de lucru reprezentanți ai societății civile în cazul în care a fost depusă o cerere scrisă în acest sens cu două zile până la data-limită de depunere a ofertelor, dar aceștia nu pot constitui mai mult de o treime din componența totală a grupului. Așadar, cadrul legal oferă dreptul reprezentanților organizațiilor societății civile și asociațiilor constituite la nivel local de a solicita includerea acestora în componența grupului de lucru pentru achiziții din cadrul autorității publice locale pentru oricare procedura de achiziție publică lansată de APL. Conform prevederilor normative, *inclusiunea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru se realizează pentru fiecare procedură de achiziție în parte.*

Reprezentanții societății civile incluși în grupul de lucru pentru achiziții publice au drept de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care se expune obligatoriu în actul deliberativ al grupului de lucru din cadrul autorității locale. Participarea directă a membrilor societății civile în acest proces reprezintă, atât o oportunitate de a monitoriza achizițiile publice, dar și de a responsabiliza autoritățile locale în asigurarea transparenței și integrității procesului de achiziții publice.

¹⁰ <https://primariahincesti.md/wp-content/uploads/2020/12/01-06.pdf>

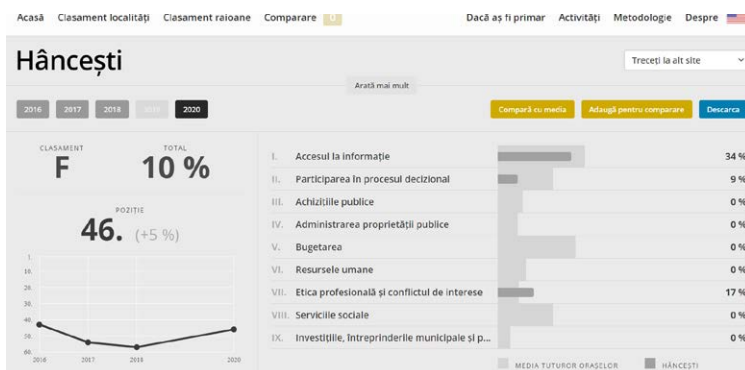

Sursa: www.primariahincesti.md

Analizând pagina web a Primăriei municipiului Hîncești, constatăm că aceasta dispune de un sub-compartiment dedicat „Achizițiilor publice” (la compartimentul „Transparență”) care conține 4 rubrici, inclusiv:

- „Achiziții de valoare mică”;
- „Proceduri”;
- „Planificare”;
- „Componența grupului de lucru”.

De menționat că Primăria municipiului Hîncești nu ne-a furnizat nicio informație sau documente la cererea de acces la informație, menționând faptul că, informația solicitată privind achizițiile publice este disponibilă public pe pagina web a primăriei – primariahincesti.md, și pe platforma de organizare a achizițiilor, parte a sistem-ului electronic MTender. Aceasta deși, o mare parte din informațiile și documentele solicitate nu sunt publicate, nici pe pagina web a autorității publice, nici în sistemul electronic de achiziții publice (ex. Planul de achiziții publice pentru anul 2019).

Sursa: <http://localtransparency.viitorul.org/profile/c28/2020>

Rezultatele evaluării transparenței locale, conform portalului de transparență locală, arată că Primăria municipiului Hîncești a acumulat 0 (zero) puncte la capitolul „achiziții publice”¹¹ în anul 2020 (evaluarea pentru anul 2019).

În ceea ce privește componența grupului de lucru pentru achiziții publice din cadrul APL din municipiul Hîncești, pe pagina web, sunt disponibile public 3 dispoziții ale Consiliului Municipal Hîncești cu privire la constituirea grupului de lucru pentru achiziții.¹² Pe lângă componența grupului de lucru, dispozițiile prevăd atribuțiile și obligațiile președintelui, secretarului și membrilor grupului de lucru.

Conform dispozițiilor menționate, funcția de președinte al grupului de lucru o deține primarul

¹¹ <http://localtransparency.viitorul.org/profile/c28/2020>

¹² <https://primariahincesti.md/componența-grupului-de-lucru/>

municipiului Hîncești. Din componența acestuia mai fac parte viceprimarul, juristul, economistul, contabilul-șef, contabilul, specialistul în construcții și infrastructura drumurilor și specialistul în achiziții publice care este și secretarul grupului de lucru.

În concluzie, dacă analizăm anul 2020 în comparație cu 2019, APL din municipiul Hîncești au înregistrat anumite progrese în ceea ce privește asigurarea transparenței procesului de achiziție. Pagina web dispune de un compartiment dedicat achizițiilor publice, însă, sunt constatate o serie de carențe cum ar fi: lipsa informațiilor privind achizițiile de valoare mică din 2019, indisponibilitatea rapoartelor de monitorizare a contractelor de achiziții publice, precum și a Planului de achiziții publice pentru anul 2019.

Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice

La etapa de planificare a contractelor de achiziții publice, a fost monitorizată respectarea de către autoritatea locală a obligației legale privind publicarea Planurilor anuale de achiziții pentru anul 2019 și anul 2020 pe pagina web. De asemenea, a fost monitorizat dacă APL din municipiul Hîncești au publicat decizia / deciziile (dispoziția /dispozițiile) APL privind numirea în componența grupului de lucru a reprezentanților societății civile, în cazul în care au fost astfel de solicitări și au fost acceptate de către APL.

Conform HG nr. 1419/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice, planul anual de achiziții și toate modificările operate pe parcursul anului sunt documente publice. Regulamentul prevede la pct. 18 că *autoritatea contractată este obligată să publice pe pagina sa web planul provizoriu/anual de achiziții, în termen de 15 zile de la aprobarea acestuia.*

Planul de achiziții al unei autorități publice trebuie să conțină toate necesitățile de bunuri, lucrări sau servicii pentru întreg anul bugetar, necesități care urmează a fi realizate prin încheierea unuia sau mai multe contracte de achiziții publice, în funcție de modul de planificare a acestora.

Desfășurarea unei achiziții publice care nu este inclusă în Planul de achiziții al autorității publice reprezintă o încălcare a normelor legale. Or, conform art. 74, alin.(1) al legii 131/2015, contractul de achiziții publice se încheie conform procedurilor de achiziție publică prevăzute de lege pentru întreaga sumă atribuită unei achiziții pe an, în temeiul planului de achiziție și în limita alocațiilor aprobate. Iar, în situația în care, pe parcursul anului, apar noi necesități de bunuri, servicii sau lucrări, autoritatea are dreptul de a modifica Planul de achiziții și, respectiv, de a include un nou contract de achiziție în plan. Și, în acest caz, publicarea Planului de achiziții modificat este obligatorie conform pct. 18 al HG nr. 1419/2016, în termen de 5 zile de la modificarea acestuia.

Conform paginii web a Primăriei municipiului Hîncești, la compartimentul „Achiziții publice”, sub-compartimentul „Planificare”, Planul de achiziții pentru anul 2020 a fost modificat de 4 ori pe parcursul anului, după cum urmează¹³:

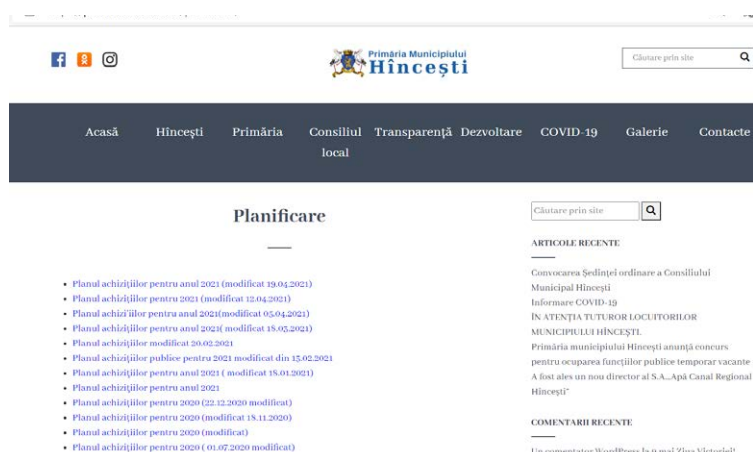
- Planul de achiziții pentru 2020 (modificat la data de 01.07.2020);
- Planul de achiziții pentru 2020 (modificat la data de 12.08.2020);

¹³ Planificare | Primaria Hincesti

- Planul de achiziții pentru 2020 (modificat la data de 18.11.2020);
- Planul de achiziții pentru 2020 (modificat la data de 22.12.2020).

Deși, toate cele 4 modificări operate pe parcursul anului 2020 la Planul anual de achiziții publice sunt disponibile pe pagina web a primăriei, Planul inițial de achiziții nu a fost publicat. La fel, Planul de achiziții publice pentru anul 2019 nu este publicat pe pagina web. În pofida faptului că Planul a fost solicitat prin cererea de acces la informație, autoritatea locală nu l-a pus la dispoziția noastră, menționând că este disponibil public, ceea ce s-a conformat.

În ceea ce privește implicarea societății civile în procesul de achiziție și publicarea deciziei / dispoziției privind includerea reprezentanților societății civile în grupul de lucru pentru achiziții, nu dispunem de informații. În răspunsul la cererea de acces la informație, Primăria municipiului Hîncești nu ne-a furnizat niciun fel de informații privind solicitările din partea societății civile pentru a face parte din componența grupului de lucru pentru achiziții. Și, dacă au existat astfel de solicitări, nu dispunem de informații privind acceptarea sau refuzul lor de către APL. Pe pagina web astfel de informații nu sunt disponibile.

Sursa: www.primariahincesti.md

În concluzie, se constată că APL din municipiului Hîncești au asigurat doar parțial transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice. Or, Planul de achiziții pentru anul 2019 nu este disponibil pe pagina web, iar pentru anul 2020 sunt publicate doar modificările care au fost operate pe parcursul anului, nefiind disponibil Planul de achiziții inițial. Deși, au fost solicitate, atât Planurile de achiziții pentru anul 2019 și 2020, cât și informații privind participarea societății civile în grupul de lucru, APL nu ne-a oferit acces la informație, menționând că toate sunt publicate, ceea ce s-a infirmat ca urmare a analizei paginii web.

Etapa de desfășurare a procedurilor de achiziții publice

La această etapă este monitorizată transparența la etapa de desfășurare propriu-zisă a procedurilor de achiziții publice. Nemijlocit, este monitorizat dacă APL a asigurat publicarea anunțurilor de participare și a documentației de atribuire pe pagina web a APL sau în sistemul electronic de achiziții MTender, în perioada anilor 2019 – 2020.

În conformitate cu articolului 29, alineatul (1) al legii 131/2015, autoritatea contractantă este obligată să publice în BAP și pe pagina web a AAP anunțul de participare în toate cazurile prevăzute de prezenta lege, conform procedurii de achiziție aplicate. Iar, *în scopul asigurării unei transparențe maxime, autoritatea contractantă are dreptul de a publica anunțul de participare și în alte mijloace de informare în masă, naționale sau internaționale (art. 29, alineatul (5)).*

Actualmente, conform prevederilor legale, autoritățile publice sunt obligate să publice anunțurile de atribuire și documentația de atribuire în sistemul electronic de achiziții publice MTender la toate procedurile de achiziții cu excepția celor de valoare mică pentru care publicarea este opțională. Funcționalitățile tehnice actuale ale sistemului electronic permit desfășurarea licitațiilor deschise și COP.

Analizând pagina web constatăm că Primăria municipiului Hîncești, publică, atât anunțurile de participare, cât și documentația de atribuire la rubrica „Proceduri” de la sub-compartimentul „Achiziții publice”.¹⁴ Pe pagina web sunt publicate anunțurile de participare și documentația de atribuire pentru procedurile de achiziții publice desfășurate în anul 2020 (vezi tabelul de mai jos), însă lipsesc informațiile privind achizițiile din anul 2019.^{15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25}

TABELUL NR. 1. PROCEDURILE DE ACHIZIȚII PUBLICE PE PAGINA WEB A PRIMĂRIEI, 2020

Nr. d/o	Tip procedură	Obiectul achiziției	Valoarea estimată, lei (fără TVA)
1	Licitație deschisă	Servicii de amenajare și salubritate a municipiului Hîncești pentru 2021 (decembrie) ¹⁵	7.499.999,03
2	COP	Carne și pește pentru instituțiile preșcolare (decembrie) ¹⁶	520.862,00
3	COP	Produse lactate (decembrie) ¹⁷	444.315,30
4	COP	Produse lactate (august) ¹⁸	271.325,00
5	COP	- Reparația capitală a străzii Miron Costin din municipiul Hîncești (iulie) ¹⁹ - procedura nu a avut loc - Repetat (august) ²⁰ - procedura nu a avut loc	416.666,66
6	COP	- Servicii de proiectare a rețelelor de canalizare a cinci sectoare din municipiul Hîncești (iulie) ²¹ - procedura nu a avut loc - Repetat (august) ²²	250.000,00
7	COP	- Lucrări de construcție la colectorul de canalizare (iunie) ²³ - procedura nu a avut loc - Repetat (iunie) ²⁴	583.230,00
8	COP	Autoturism (iunie) ²⁵	255.000,00
TOTAL valoarea achiziției desfășurate			10.241.397,99
TOTAL valoarea achiziției finalizate			9.824.731,33

¹⁴ <https://primariahincesti.md/proceduri/>

¹⁵ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1608654213523?tab=contract-notice>

¹⁶ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1607531883875?tab=contract-notice>

¹⁷ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1607443360258?tab=contract-notice>

¹⁸ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1597227174815?tab=contract-notice>

¹⁹ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1594203509452?tab=contract-notice>

²⁰ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1596543752073?tab=contract-notice>

²¹ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1594371059554?tab=contract-notice>

²² <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1597236661559?tab=contract-notice>

²³ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1591802938434?tab=contract-notice>

²⁴ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1593185011674?tab=contract-notice>

²⁵ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1591801279308?tab=contract-notice>

TIPUL PROCEDURII: Licitație Deschisă

OBIECTUL ACHIZIȚIEI: servicii de amenajare și salubritate a municipiului Hîncești pentru 2021.

Nr. ocds_b5wdp1_MD_1608654215525

Documentația de atribuire:

- [anunt_de_participare_SIA_RSAP.semnat](#)
- [anunt_de_intenție.semnat](#)
- [Caiet de sarcini \(5 loturi\).semnat](#)
- [documentatia_standard_servicii.semnat](#)
- [duae_ro_0.semnat](#)

De subliniat faptul că informațiile privind procedurile de achiziție în desfășurare sunt publicate într-o manieră clară și accesibilă, fiind indicat și link-ul către sistemul electronic MTender prin care se desfășoară achiziția, conform exemplului alăturat.

Sursa: www.primariahincesti.md

Așadar, concluzionăm că APL din municipiul Hîncești a asigurat transparența procedurilor de achiziții desfășurate în anul 2020 prin publicarea pe pagina web, atât a anunțurilor de participare, cât și a documentației de atribuire. De asemenea, APL face referință la sistemul electronic de achiziții prin publicarea link-ului la procedurile desfășurate electronic, unde sunt disponibile toate informațiile și documentele aferente procedurii de achiziție. Cu toate acestea, APL nu a asigurat transparența achizițiilor desfășurate pe parcursul anului 2019, pe pagina web nefiind publicate, nici anunțurile de participare, nici documentația de atribuire. În concluzie, transparența la etapa de desfășurare a achizițiilor publice a fost asigurată parțial.

Etapa de contractare și implementare a contractului de achiziții

La această etapă este monitorizat faptul dacă Primăria a asigurat transparența la etapa de contractare și executare a contractelor de achiziții publice. Prin urmare, a fost analizat dacă APL a asigurat publicarea pe pagina web a anunțurilor de atribuire, precum și a rapoartelor semestriale și anuale de monitorizare a contractelor de achiziții atribuite și executate în perioada 2019 – 2020.

Autoritățile contractante au obligația legală de a elabora și publica rapoarte de monitorizare a executării contractelor de achiziții, cel puțin semestrial și anual. Or, conform pct. 34 a HG nr. 667/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții (în vigoare până la 20 ianuarie 2021) *grupul de lucru va asigura monitorizarea executării contractelor de achiziție publică, întocmind rapoarte în acest sens, trimestrial/semestrial și anual.*

Regulamentul prevede că rapoartele de monitorizare se plasează pe pagina web a autorității contractante, iar în lipsa acesteia pe pagina oficială a autorității centrale căreia i se subordonează sau a autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea. Rapoartele respective trebuie să includă, în mod obligatoriu, informații cu privire la etapa de executare, cauzele neexecutării, reclamațiile înaintate și sancțiunile aplicate (dacă sunt), precum și alte mențiuni cu privire la calitatea executării contractului etc.

Pe pagina web a Primăriei municipiului Hîncești nu este publicată nicio informație privind rezulta-

tele procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, implicit, niciun anunț de atribuire. La fel, analizând pagina web, constatăm lipsa informațiilor public disponibile cu privire la executarea contractelor de achiziții publice. Primăria nu a asigurat publicarea pe pagina web a rapoartelor de monitorizare a contractelor de achiziții publice implementate în perioada 2019 – 2020, așa cum prevede legislația. În pofida faptului că aceste rapoarte au fost solicitate prin cerere de acces la informație, APL nu ne-a furnizat niciun fel de informații. Deși, autoritatea locală a menționat că documentele solicitate sunt disponibile public, analizând pagina web, am constatat lipsa acestora. Or, conform paginii AAP, Primăria Hîncești a atribuit 11 contracte de achiziții publice în valoare de 7,4 milioane lei în 2019, și 8 contracte de achiziții în valoare de 11,3 milioane lei în 2020. De asemenea, au fost încheiate în total 13 acorduri adiționale la contractele de achiziții implementate.

TABELUL NR. 2. CONTRACTELE ATRIBUITE DE PRIMĂRIA HÎNCEȘTI ȘI ACORDURILE ADIȚIONALE, 2019 -2020

Anul	Contracte de achiziții		Acorduri adiționale		
	Număr	Valoare, lei	De micșorare a valorii contractului	De majorare a valorii contractului	De prelungire a termenului contractului
2019	8	7.404.463,39	2	0	3
2020	11	11.356.924,72	6	2	0
TOTAL	19	18.761.388,11	8	2	3

În concluzie, se constată că APL din Hîncești nu a asigurat transparența la etapa de atribuire și de monitorizare a executării contractelor de achiziții publice în perioada anilor 2019 – 2020. Pe pagina web nu sunt disponibile public nici rezultatele procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție (anunțurile de atribuire), nici rapoartele de monitorizare a executării contractelor. În consecință, comunitatea locală nu este informată despre contractele de achiziții atribuite de către APL și procesul implementării acestora.

TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR DE VALOARE MICĂ

La această etapă este analizată transparența achizițiilor de valoare mică desfășurate de către APL în perioada anilor 2019 – 2020. În speță, a fost monitorizat dacă Primăria municipiului Hîncești a asigurat includerea contractelor de achiziții de valoare mică în Planul anual de achiziții publice, precum și dacă a publicat pe pagina web dările de seamă privind contractele de valoare mică atribuite în perioada de referință. De notat că toate contractele de achiziții planificate de către autoritatea publică locală, inclusiv cele de valoare mică, conform prevederilor legale, trebuie să fie incluse în Planul anual de achiziții publice ale autorității contractante.

În conformitate cu cadrul legal, achizițiile de valoare mică reprezintă achizițiile care au o valoare de până la 200.000 lei, fără TVA, în cazul bunurilor și serviciilor, și până la 250.000 lei, fără TVA – în cazul lucrărilor. Achizițiile de valoare mică sunt reglementate separat de legea achizițiilor publice, prin Regulamentul privind achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin HG nr. 665 din 27.05.2016.²⁶ Cu toate acestea, principiile privind transparența și eficiența se aplică și în cazul contractelor de valoare mică. Or, la realizarea achizițiilor publice de valoare mică, autoritatea contractantă asigură utilizarea eficientă a resurselor financiare, transparența, obiectivitatea și imparțialitatea procesului de achiziție și încrederea publică față de acesta.

La fel are loc și planificarea sau estimarea valorii unei achiziții de valoare mică. *Identificarea și planificarea contractelor de achiziții publice de valoare mică se efectuează în conformitate cu regulile generale de calculare a valorii estimate a contractelor de achiziții publice, prevăzute de legislație* (pct. 8, HG nr. 665/2016). Același Regulament prevede la pct. 24 că autoritatea contractantă este obligată să întocmească și să prezinte anual, până la data de 1 februarie a anului următor, inclusiv în varianta electronică către AAP o dare de seamă privind contractele de achiziții publice de valoare mică. Publicarea pe pagina web a Dării de seamă privind achizițiile de valoare mică, deși nu este expres prevăzută în cadrul legal, reprezintă un indicator de transparență.

Pagina web a primăriei dispune de o rubrică „Achiziții de mică valoare” la sub-compartimentul „Achiziții publice”. Însă, la această rubrică este publicată doar Darea de seamă privind achizițiile de valoare mică pentru perioada anului 2020. Darea de seamă privind achizițiile de valoare mică realizate în anul 2019 nu este publicată.

După cum a fost menționat la sub-capitolul „Transparența etapei de planificare a achizițiilor publice”, Primăria Hîncești a publicat pe pagina web doar modificările operate la Planul de achiziții publice pentru 2020. Toate cele 4 versiuni ale Planului de achiziții pentru 2020 includ toate contractele de achiziții de valoare mică planificate. Luând în considerare faptul că Planul de achiziții pentru 2019 nu este publicat și nici nu a fost pus la dispoziția noastră drept urmare a solicitării acestuia, constatăm lipsa informațiilor privind achizițiile de valoare mică planificate pentru anul 2019.

În concluzie, urmare a monitorizării transparenței achizițiilor de valoare mică, constatăm că APL

²⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=92984&lang=ro

din municipiul Hîncești au asigurat parțial transparența acestora. În ceea ce privește planificarea, a fost asigurată transparența contractelor de valoare mică planificate pentru anul 2020, nu și pentru anul 2019. La fel, autoritatea locală a publicat pe pagina web doar Darea de seamă privind contractele de achiziții de valoare mică pentru perioada anului 2020. Însă, darea de seamă pentru anul 2019 nu este disponibilă public și nici nu a fost pusă la dispoziția noastră urmare a solicitării.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pornind de la reperele metodologice și în baza constatărilor de mai sus, vom concluziona că **APL Hîncești asigură transparența doar parțial**.

CRITERII	INDICATORI	CALIFICATIV
Transparența în activitatea APL	Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL	Parțial asigurată
	Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL	Parțial asigurată
	Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze raporturile dintre cetățeni și APL	Neasigurată
Transparența decizională	Dezvoltarea cadrului normativ intern	Neasigurată
	Dezvoltarea cadrului instituțional intern	Neasigurată
	Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională	Parțial asigurată
Transparența bugetară	Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget	Neasigurată
	Disponibilitatea publică a bugetului aprobat	Parțial asigurată
	Disponibilitatea publică a bugetului executat	Parțial asigurată
Transparența achizițiilor publice	Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice	Parțial asigurată
	Transparența la etapa de desfășurare a procedurii de achiziție	Parțial asigurată
	Transparența la etapa de contractare și monitorizare a executării contractelor	Neasigurată
	Transparența achizițiilor de valoare mică	Parțial asigurată

Eforturile în asigurarea transparenței urmează a fi consolidate.

În acest sens, ca recomandări generale, se propune:

- Ordonarea și dezvoltarea paginii web oficiale;
  - Asigurarea funcționalității tuturor compartimentelor, sub-compartimentelor și rubricilor;
  - Completarea tuturor compartimentelor, sub-compartimentelor și rubricilor cu informații complete și actualizate;
  - Utilizarea cât mai eficientă a altor căi de diseminare a informației (panoul informativ și resursele media locale (eventual, radiodifuzorii și presa scrisă și online)).
-

În vederea sporirii transparenței în activitatea APL, se recomandă:

- Completarea listei, publicate pe site, a membrilor Consiliului cu CV-urile consilierilor, concretizându-se apartenența/afilierea politică;
  - Publicarea pe site a informațiilor referitoare la fracțiunile și comisiile consultative de specialitate constituite;
  - Însotirea organigramei Aparatului Primăriei cu informații care ar clarifica obiectivele și funcțiile subdiviziunilor;
  - Crearea pe site a unui sub-compartiment dedicat „Carierii”, care ar conține informații relevante despre personalul APL, cum ar fi: condițiile de recrutare; posturile vacante; anunțurile referitoare la concursurile pentru ocuparea funcțiilor vacante; alte informații referitoare la concursurile publice;
  - Întocmirea și publicarea pe site a listei organizațiilor în activitatea cărora participă APL;
  - Dezvoltarea pe site a unui compartiment sau sub-compartiment dedicat „Cadrului normativ APL”, care ar include acte normative relevante: Legi (cum ar fi: Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală; Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local); Acte normative subordonate, inclusiv Acte normative locale;
  - Elaborarea și publicarea pe site a rapoartelor/sumarelor, care ar cuprinde informații privind procesul de implementare a documentelor de politici, dar și a proiectelor, inclusiv de asistență tehnică, de care beneficiază localitatea;
-

-
- Dezvoltarea pe site a unui compartiment sau sub-compartiment dedicat „Rezultatelor controalelor efectuate în privința APL”;
  - Elaborarea și publicarea pe site a rapoartelor anuale, altor rapoarte analitice privind activitatea APL;
  - Publicarea pe site a modelelor de cereri și de alte documente, acceptate spre examinare, precum și a instrucțiunii privind completarea acestora;
  - Plasarea pe site a informațiilor privind orele de primire în audiență a cetățenilor și modul de depunere a petițiilor;
  - Dezvoltarea, pe site, a modulului Anticorupție.
-

În vederea sporirii transparenței decizionale, se recomandă:

- Dezvoltarea regulilor interne și a cadrului instituțional menit să asigure transparența decizională;
  - Publicarea pe site a informațiilor privind cadrul instituțional menit să asigure transparența decizională, și anume: a datelor despre persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică; a programelor de elaborare a proiectelor de decizii; a numărului liniei telefonice instituționale de informare a societății civile; a listei părților interesate;
  - Întocmirea și publicarea pe site a rapoartelor anuale privind transparența decizională;
  - Diversificarea modalităților/mecanismelor de consultare publică;
  - Completarea ordonată a site-ului cu informațiile de rigoare privind ședințele Consiliului municipal – anunțarea prealabilă a tuturor ședințelor cu anexarea proiectelor de agendă, precum și a proiectelor de decizii, dar și a materialelor aferente;
  - Asigurarea transmiterii on-line, înregistrării audio/video a ședințelor Consiliului municipal și plasarea înregistrărilor pe site;
  - Punerea în aplicare efectivă a normelor menite să asigure transparența decizională.
-

În vederea sporirii transparenței bugetare, se recomandă:

- Dezvoltarea site-ului cu un sub-compartiment dedicat „Bugetului local”, care ar conține informații referitoare la: Proiectele de buget și consultarea acestora; Bugetele aprobate; Bugetele executate;
- Asigurarea consultării publice efective a bugetelor anuale locale, dar și a proiectelor de rectificare a bugetelor;
- Elaborarea și publicarea pe pagina web a Bugetului pentru cetățeni, în scopul facilitării înțelegerii acestuia de către orice cetățean din comunitate.

În vederea sporirii transparenței în procesul de achiziții publice se recomandă:

- Asigurarea publicării Planurilor anuale de achiziții publice conform cerințelor legale pentru a asigura informarea cetățenilor privind contractele de achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări, inclusiv cele de valoare mică care sunt planificate pentru întreg anul bugetar;
- Publicarea pe pagina web a informațiilor privind rezultatele procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, inclusiv a anunțurilor de atribuire, așa cum prevede cadrul legal.
- Îmbunătățirea transparenței la etapa de executare a contractelor de achiziții publice prin publicarea pe pagina web a Rapoartelor semestriale și anuale de monitorizare a executării contractelor de achiziții publice pentru a asigura informarea cetățenilor cu privire la progresul și finalitatea contractelor de achiziții;
- Sporirea transparenței achizițiilor de valoare mică prin publicarea pe pagina web a Dării de seamă anuale privind contractele de achiziții de valoare mică atribuite.
- Sporirea colaborării cu societatea civilă la nivel local prin identificarea organizațiilor, asociațiilor, cetățenilor activi interesați să participe în grupul de lucru pe achiziții publice la diverse proceduri de achiziție;

Acest raport este realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a proiectului „Responsabilitate și implicare civică pentru buna guvernare”, implementat de Asociația Presei Independente (API), în cadrul Programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova” și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.